

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 76g/2018

privind excepția de neconstituționalitate
a articolului 10 alin. (2) din Legea nr. 39 din 7 aprilie 1994 despre
statutul deputatului în Parlament și a articolului 94 alin. (2)
din Regulamentul Parlamentului
(*imunitatea deputatului*)

CHIȘINĂU

19 iunie 2018

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Igor DOLEA,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dnei Eugenia Mîța, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 12 iunie 2018,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 19 iunie 2018 în camera de consiliu,

Prezintă următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 10 alin. (2) din Legea nr. 39 din 7 aprilie 1994 despre statutul deputatului în Parlament și a articolului 94 alin. (2) din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797 din 2 aprilie 1996, ridicată de către dnii avocați Gheorghe Ulianoschi și Corina Stratan, în dosarul nr. 1a-806/18, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională, pe 12 iunie 2018, de către un colegiu penal al Curții de Apel Chișinău, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Curții de Apel Chișinău se află în examinare cererile de apel declarate de către dnii avocați Gheorghe Ulianoschi și Corina Stratan în interesele inculpatului Chiril Lucinschi, împotriva sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 4 aprilie 2018.

4. Pe 27 februarie 2017, deputatul în Parlament Chiril Lucinschi și-a depus cererea de demisie, iar prin Hotărârea din 2 martie 2017, Parlamentul a luat act de aceasta și a declarat vacant mandatul de deputat.

5. Pe 25 mai 2017, dl Chiril Lucinschi a fost reținut în calitate de bănuit în cadrul cauzei penale pornită prin ordonanța procurorului de la

Procuratura Anticorupție din 1 septembrie 2016. Ulterior, dl Chiril Lucinschi a fost pus sub arest la domiciliu, prin ordonanța din 27 mai 2017, și sub învinuire, prin ordonanța din 20 iulie 2017. Pe 1 august 2017 cauza penală în privința acestuia a fost trimisă în judecată, iar pe 4 aprilie 2018 a fost condamnat în baza articolelor 42 alin. (2), 243 alin. (3) lit. b), 352 alin. (1) și 352 alin. (2) din Codul penal.

6. În cadrul ședinței de judecată din 29 mai 2018, dnii avocați Gheorghe Ulianoschi și Corina Stratan, care reprezintă interesele dlui Chiril Lucinschi, au ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 10 alin. (2) din Legea nr. 39 din 7 aprilie 1994 despre statutul deputatului în Parlament și a articolului 94 alin. (2) din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797 din 2 aprilie 1996.

7. Prin încheierea din aceeași dată, instanța a admis cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a dispus trimiterea sesizării către Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 15 Universalitatea

„Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.”

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 70 Incompatibilități și imunități

„[...]”

(3) Deputatul nu poate fi reținut, arestat, percheziționat, cu excepția cazurilor de infracțiune flagrantă, sau trimis în judecată fără încuviințarea Parlamentului, după ascultarea sa.”

9. Prevederile relevante ale Legii nr. 39 din 7 aprilie 1994 despre statutul deputatului în Parlament sunt următoarele:

Articolul 10

„(1) Deputatul nu poate fi reținut, arestat, percheziționat, cu excepția cazurilor de infracțiune flagrantă, sau trimis în judecată pe cauză penală ori contravențională fără încuviințarea prealabilă a Parlamentului după ascultarea sa.

[...]”

10. Prevederile relevante ale Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797 din 2 aprilie 1996, sunt următoarele:

Articolul 94

Imunitatea parlamentară

„[...]”

(2) Deputatul nu poate fi reținut, arestat, percheziționat, cu excepția cazurilor de infracțiune flagrantă, sau trimis în judecată fără încuviințarea prealabilă a Parlamentului, după ascultarea sa.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor excepției de neconstituționalitate

11. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorii acesteia susțin că prevederile criticate sunt interpretate și aplicate de către organul de urmărire penală și de către instanța de judecată în sensul în care, după demisia deputatului în Parlament, acesta poate fi reținut, arestat, percheziționat și trimis în judecată, fără încuviințarea Parlamentului, pentru infracțiunile săvârșite în perioada deținerii mandatului, care nu au legătură cu activitatea parlamentară.

12. Autorii menționează că, interpretate și aplicate astfel, prevederile criticate contravin articolelor 15, 16 și 70 alin. (3) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

13. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

14. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Legii nr. 39 din 7 aprilie 1994 despre statutul deputatului în Parlament și a Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797 din 2 aprilie 1996, ține de competența Curții Constituționale.

15. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate, ridicată de către dnii avocați Gheorghe Ulianovschi și Corina Stratan în dosarul nr.1a-806/18, pendinte la Curtea de Apel Chișinău, este formulată de către subiectele abilitate cu acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

16. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile articolului 10 alin. (2) din Legea nr. 39 din 7 aprilie 1994 despre statutul deputatului în Parlament și ale articolului 94 alin. (2) din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797 din 2 aprilie 1996, care se referă la imunitatea parlamentară.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că, în realitate, autorii acesteia nu urmăresc constatarea neconstituționalității dispozițiilor articolului 10 alin. (2) din Legea nr. 39 din 7 aprilie 1994 și a articolului 94 alin. (2) din Regulamentul Parlamentului pe calea unui control concret de constituționalitate, ci îi solicită Curții Constituționale mai degrabă stabilirea înțelesului constituțional al textelor de lege criticate și excluderea din sfera de aplicare a legii a unei interpretări neconstituționale.

18. Curtea menționează că, pornind de la prevederile articolului 2 alin.(1) din Constituție, imunitatea parlamentară este concepută ca mijloc de apărare a Parlamentului, în calitatea sa de instituție aleasă în mod democratic, în scopul protecției independenței acestuia de presiunile exterioare și în vederea asigurării pentru membrii săi a posibilității de a se exprima politic și de a-și îndeplini sarcinile în calitate de reprezentanți ai poporului.

19. În același timp, prin Hotărârea sa nr. 2 din 20 ianuarie 2015, în care a interpretat inclusiv articolul 70 din Constituție, Curtea Constituțională a menționat că „ [fiind] limitată în timp și reglementată de norme specifice, referitoare mai ales la suspendarea cursului prescrierii, imunitatea nu constituie decât un obstacol procedural temporar în calea desfășurării procedurilor penale, obstacol care însă nu anulează pentru partea interesată posibilitatea de soluționare definitivă a litigiului” (§ 62).

20. Astfel, Curtea subliniază că întinderea acestei protecții nu poate fi una nelimitată și amintește, în acest sens, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, conform căreia „protecția este relativă; este limitată în timp, la durata mandatului parlamentar, realizându-se prin condiționarea dreptului de a cere urmărirea penală pentru fapte săvârșite în exercițiul funcției” (*Kart v. Turcia*, 3 decembrie 2009, § 98).

21. În același sens, într-o altă cauză cu privire la imunitatea Președintelui țării, Curtea Europeană a notat că imunitatea nu este

absolută, ci se extinde doar la opiniile exprimate „în exercitarea mandatului acestuia” (*Urechean și Pavlicenco v. Republica Moldova*, 2 decembrie 2014, § 46).

22. De altfel, Curtea Europeană a stabilit în jurisprudența sa principiul conform căruia nu este compatibil cu preeminența dreptului, într-o societate democratică, faptul că un stat poate sustrage de la competența tribunalelor o serie întreagă de acțiuni civile și penale și poate exonera de orice responsabilitate grupuri sau categorii extinse de persoane (*Kart v. Turcia*, § 65; *A. v. Regatul Unit*, 17 decembrie 2002, § 63; *Cordova v. Italia (nr. 1)*, 30 ianuarie 2003, § 58).

23. Astfel, consecventă cu jurisprudența sa, Curtea Constituțională menționează că imunitatea parlamentară începe odată cu validarea mandatului de deputat și încetează la data încheierii mandatului, în cazurile și în condițiile prevăzute de Constituție. Având în vedere rațiunea imunității parlamentare, extinderea sa la probleme care nu au nimic în comun cu funcția publică nu face decât să afecteze gradul de încredere al publicului în sistemul democrației parlamentare.

24. De asemenea, Curtea reiterează că imunitatea parlamentară nu este decât o adaptare procedurală care nu are ca rezultat scutirea parlamentarului de consecințele propriilor sale fapte penale.

25. Prin urmare, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este nefondată.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a articolului 10 alin. (2) din Legea nr. 39 din 7 aprilie 1994 despre statutul deputatului în Parlament și a articolului 94 alin. (2) din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797 din 2 aprilie 1996, ridicată de către dnii avocați Gheorghe Ulianovschi și Corina Stratan, în dosarul nr. 1a-806/18, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

Chișinău, 19 iunie 2018
DCC nr. 63
Dosarul nr. 76g/2018